

TĖVYNĖS SAJUNGOS – LIETUVOS KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ PREZIDIUMO NUTARIMAS DĖL JONO NOREIKOS - GENEROLO VĖTROS ATMINIMO ĮAMŽINIMO

2019-08-02

Vilnius

Š. m. liepos 27 d. vienasmeniu Vilniaus mero Remigijaus Šimašiaus sprendimu nuo Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos sienos buvo pašalinta Jono Noreikos-Generolo Vėtros atminimo lenta. Šis Vilniaus mero vienasmenis sprendimas sukėlė visuomenėje audringas diskusijas ir sugriovė politinėje bendruomenėje vyravusį sutarimą, jog tokie jautrūs klausimai turi būti sprendžiami plačiu konsensusu, įvertinus visus daugiasluoksnės mūsų tautos istorijos aspektus, sprendimą priimant ne vienasmeniškai, o demokratiškai, gyventojams atstovaujančiose institucijose.

Tėvynės sąjunga - Lietuvos krikščionys demokratai nedalyvaus provokacijoje, kuri neturi nieko bendro su tikru ir nuoširdžiu istorinių žaizdų gydymu. Tikram istorinio gijimo procesui, mūsų bendruomenės nuomone, reikalingi ne tik realūs ir įgalinantys spręsti sudėtingus istorinius klausimus instrumentai, bet ir tvirta bei telkianti politinė lyderystė. Ši diskusija negali būti iš naujo pradėta taip, tarsi atminimo lenta Jonui Noreikai nebūtų buvusi nukabinta. Todėl vertindami siūlymus skelbti moratoriumą istorinės atminties objektų šalinimui turime pastebėti, jog moratoriumas gali būti priimtinas, jeigu jis galios ir Jono Noreikos atminimo lentos nuėmimo veiksmui.

Matydamas šią sudėtingą situaciją, TS-LKD Prezidiumas:

1. Nusprendžia iš esmės pritarti Prezidento pasiūlytai idėjai dėl moratoriumo, kuris galėtų sprendimams dėl istorinės atminties objektų, pabrėžiant, jog minėtasis moratoriumas turi būti taikomas ir Jono Noreikos atminimo lentai.
2. Yra įsitikinęs, jog lenta, kuri buvo slapta pašalinta nuo Vrublevskių bibliotekos sienos, šiandien yra įgijusi naują reikšmę kaip pastarųjų dienų įvykių įrodymas, todėl būtų tikslinga siūlyti Vilniaus miesto savivaldybei perduoti lentą Vrublevskių bibliotekai saugoti ir eksponuoti.

Jeigu Vilniaus miesto valdžia tam nepritartų, TS-LKD yra pasirengusi išpirkti šią memorialinę lentą ir pati gražinti ją Vrublevskių bibliotekai, kuri galėtų toliau lentą naudoti savo nuožiūra.

3. Vertina, jog pradėjus Prezidento pasiūlytą moratoriumą istorinės atminties klausimų sprendimui, reikalinga tobulinti įrankius ir sprendimų priėmimo mechanizmus, kuriais sprendžiami istorinės atminties, svarbių procesų, faktų ir asmenybių įamžinimo ar asmenų, kuriems yra pastatyti atminties ženklai, tačiau kai kurių istorikų teigimu tokios pagarbos jie nenusipelnė, klausimai. Prezidiumas siūlo, kad tokie istorinės atminties sprendimai būtų svarstomi aukščiausiu lygiu. O Vyriausybės kanceliarijos atsakomybėje esantis Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti sekretoriatas būtų perduotas Prezidento kanceliarijos atsakomybei.
4. Kviečia visuomenę bei suinteresuotas institucijas atvirai, plačiai ir nuoširdžiai diskusijai tiek istorinėmis temomis, kurios iki šiol visuomenėje nesulaukė tinkamo dėmesio, tiek dėl to, koku būdu geriausia įamžinti Jono Noreikos - Generolo Vėtros atminimą.

TS-LKD pirmininkas

Gabrielius Landsbergis